בע"ה י"ח בסיוון תשע"ו
24/06/2016
גליון מס' 2953

עלים
עלון קבוץ סעד

<u>פרשת שלח-לך</u>

הטעות הגדולה של המרגלים.

הם ידעו שבארץ ישראל יעצור המן מלרדת. שם הם יצטרכו לחרוש, לזרוע, לחפש עבודה ולהתמודד עם כל מה שקשור בעולם גשמי. "ארץ אוכלת יושביה" הם הגדירו את זה - ארציות שבולעת אותך... אבל הם טעו, ובגדול.
התכלית של בריאת העולם היא בהחלט לא להתנתק מהגשמי, **אלא לעשות לאלוקים מקום רוחני - דווקא בעולם החומרי!**

יהודי לא מתנתק מהעולם, הוא עובד את ה' דווקא עם הפעולות היומיומיות, כי הוא חי אותן כיהודי. אז תכנס באומץ לארץ ישראל, תתמודד עם תלוש המשכורת ועם מנהל הבנק שלך, עם הקניות במכולת ועם הסירים במטבח - ואת המקום הגשמי הזה שלך, דווקא אותו, תעשה כלי לרוחני.

(מתוך "אתר חב"ד")

פרשת שבוע – שרה עברון

שבת פרשת שלח-לך		ימי החול	
הדלקת נרות	19:29	זמן תפילין /טלית	04:38←04:40
מנחה 14:00	19:35	שחרית א'	06:00
שחרית א'	06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	06:45
שחרית ב'	08:30	שחרית ג' (בצריף)	08:00
מנחה 13:30	17:40	סוף זמן ק"ש	09:11←09:13
מנחה (בני-עקיבא)	14:15	מנחה א' (בחד"א)	13:15
לימוד "מדור לדור"	17:10	מנחה וערבית	19:40
שיעור-הרב ארי	18:00	שקיעה	19:50←19:51
צאת השבת	20:28	ערבית	20:10

שבת שלום

אחות תורנית: דורית רידר

פרשת המרגלים – מה באמת קרה שם?...

בני ישראל עומדים על סף כניסתם לארץ. הצעד האחרון בהכנות שנעשו עד כה היה שילוח המרגלים כמו לפני כל מלחמה. הפעם נשלחה משלחת גדולה מן הרגיל כי מטרתה היתה לאסוף מידע צבאי וכלכלי על הארץ. כל זה לפי צו ה' אל משה כי אין סומכין על הנס והנה בעמדם פנים אל פנים מול המציאות שבארץ כנען - חלשה דעתם של רוב המרגלים ובשובם מסיורם נסכו חולשתם זו על העם שציפה למוצא שפתם. הייאוש פשט בעם כהרף עין ולא הועילו נסיונותיהם של כלב ויהושע, מבין התרים את הארץ. גם נפילתם של משה ואהרון על פניהם לא השפיעה עליהם, ועמדו לפנות אחורה לשוב מצרימה. תגובת ה' היתה חריפה מאד, ולולי תפילתו של משה - כמו אחרי חטא העגל-היו נשמדים כאיש אחד, הגזירה המקורית השתנתה, ורק על הדור המבוגר מעל לגיל 20 שנה (שהיו זכאים לנחלה בארץ) נגזר למות במדבר במשך ארבעים שנה - יום לשנה, כנגד הסיור שארך ארבעים יום. המרגלים עצמם מתו במגיפה. בני ישראל התחרטו מיד וניסו לעלות ההרה ללא ארון ברית ה', אבל העמלקי והכנעני - אמורי היכו אותם. הנסיון נכשל, והנדידה במדבר מתחילה.(דעת מקרא, יחיאל צבי מושקוביץ).

בקריאה חופשית של הפרשה עולות מספר תמיהות:

1) האנשים שנבחרו למשימת הריגול "כולם אנשים ראשי בני-ישראל המה" (במדבר יג, ג), ולפירוש רש"י: **כל אנשים שבמקרא לשון חשיבות, ואותה שעה כשרים היו.** משה בחר אנשים שלדעתו היו חזקים נפשית כדי לצאת למשימה ולחזור עם דיווח אוביקטיבי, כדי שיוכלו לשכנע - איש את שבטו - בהיתכנות המשימה. לא כך היה.

2) המשימה היתה לתור את הארץ לאורכה ולרוחבה, אך בסיפור קיימות רק 2 תחנות אליהן הגיעו: חברון ונחל אשכול. כמו כן לא נאמר להם כמה זמן צריכה לארוך המשימה, והם חזרו ממנה כבר לאחר 40 יום.

3) הדיווח שמסרו המרגלים (חוץ מכלב ויהושע) היה מאד מגמתי לשלילת היתכנות הכיבוש.

4) בני ישראל קיבלו את דיווח המרגלים ללא פקפוק וספקות, פרצו בבכי, וכבר רצו להדיח את ההנהגה ולחזור למצריים.

5)לאחר 40 שנה, באותם תנאים אסטרטגיים, נכנסו בני ישראל לארץ כנען וכבשו אותה.

פירוש דעת מקרא אומר: חלשה דעתם. לעניות דעתי התשובה טמונה בעונש אותו קיבלו בני ישראל (40 שנה במדבר). המרגלים נשלחו כשנה לאחר צאת בני ישראל ממצריים. שנה אינה מספיקה כדי לשנות טבע של קהילה כלשהי ולהפכה מעם עבדים לעם לוחם. צריך הרבה יותר זמן לכך. כמו כן, נותרה להם ברירת החזרה למצרים בתודעה. הפתרון של ההנהגה היה פשוט להחליף אותם. לתת לזמן לעשות את שלו. לגדל דור צעיר שלא חווה עבדות. לבנות עם שאין לו ברירה אלא להילחם אם הוא רוצה בית.

אם נקפוץ בזמן 3,300 שנה, נראה שאותה תופעה ארעה במחצית הראשונה של המאה ה-20. מדינת ישראל לא יכלה לקום עם הצהרת הרצל: "בבזל ייסדתי את מדינת היהודים". נדרשו לכך 50-40 שנה של צמיחת דור חדש (הצברים) שגדלו כאנשים חופשיים, ללא רגשי נחיתות, ללא חווית הגלות, ללא תחושת "יש לאן לחזור", עם תחושת "חוסר ברירה", וההבנה שעדיף למות על הרגלים מאשר על הברכיים.

(לעילוי נשמת אבי מורי - יוסק'ה אחיטוב) **בני אחיטוב**

בשבת בבוקר – הופתעו מנויי המניין הראשון לגלות כי אחד מחבריהם שנחבא עד כה אל הכלים במשך עשרות שנים, קורא לפתע את ההפטרה - ופרקו נאה. טרם סיימו לשפשף את עיניהם ולעכל את הפלא, והנה הוא ממשיך לחזן במוסף כחזן זקן ורגיל המעורב עם הבריות, וקולו - קול טנור נעים וערב. כשנשאל על ידי חבריו המתפללים: "היכן היית עד כה?"..., ענה לעומתם שהופעות מסוג אלה הוא נותן אחת לשבעים שנה!... מזל טוב לחברנו מנחם יניב החוגג יום הולדת שבעים ונאחל לו הרבה הצלחה בהמשך הדרך.

בשיעור פרשת השבוע שהעבירה כלתו של מנחם - שקמה כספי יניב, עמדנו על ההבדלים שבין אספקת המן לאספקת השלו, אותם אכלו בני ישראל דרך קבע במדבר. לחם המן, ניתן לבני ישראל בפנים מאירות: "ובקר וראיתם את כבוד ה' " (שמות ט"ז, ו') בעוד בשר השלו ניתן בפנים חשוכות בערב (מכילתא דרבי ישמעאל בשלח). מדוע?!.. בקשת הלחם היתה לגיטימית, הלחם הוא מוצר צריכה בסיסי והכרחי המאפשר לאדם להתקיים ולשבוע, ולכן הוא סופק בכל בוקר ובמאור פנים. בקשת הבשר לעומתו, ההתרכזה בסיפוק התאווה לגיוון המזון ולמילוי המעיים: "והאספסוף אשר בקרבו התאוו תאווה.. מי יאכילנו בשר, זכרנו את הדגה אשר אכלנו חינם..." (במדבר י"א, ד'-ה') והיחס הוא בהתאם: "..ונתן ה' לכם בשר ואכלתם.. עד אשר יצא מאפכם והיה לכם לזרא.." (כ'). לעמוד על שלך ולבקש - זה חשוב מאד, רק צריך לדעת מה, כמה, והכי חשוב - איך...

אחה"צ – התחלנו בסדרת שיעורים העוסקים בשילובם של סיפורים ואגדות בסוגיות הלכתיות. לכולנו מוכרת סדרת הספרים הפופולארית: "כה עשו חכמינו", המאגדת מעשיות וסיפורי חז"ל מהתלמוד והמדרש המעובדים לילדים. כמבוגרים... ניגשנו הישר אל המקור במסכת "ברכות" הדן בשאלה: האם מותר למתפלל להפסיק את תפילתו בעקבות מלך שעובר במקום ודורש לשלומו?? במהלך ליבון הסוגיה העלו החכמים בתלמוד 'מעשה שהיה' אשר באורח פלא זהה לחלוטין למקרה בסוגיה... ניסינו להבין מה עומד באמת מאחורי המעשייה – בירור הלכה, רעיון עמוק, או.. אולי דבר מוסר?

במוצאי שבת – הופתע הצוות המארגן את "חגיגות השבעים לקיבוץ" משיתוף הפעולה יוצא הדופן. חברי הקהילה נהרו בהמוניהם למועדון ורבים נטלו חלק בסיעור המוחות לקראת החגיגות. פרטים בהמשך...

ביום ראשון – יצאנו לתל אביב לסיור בעקבותיו של אריק איינשטיין ז"ל. התחלנו את הסיור בבית ילדותו הסמוך ל"גן העיר" ובגלגולו הקודם – "גן החיות", וסיימנו אותו במסעדת הפועלים הוותיקה "כתר הזרח" שברחוב אבן גבירול, אשר העניקה בית חם ליוצר הביישן, ובצמוד אליה הוא הקים יחד עם חבורתו את משרד ההפקות "הגר". אז מה עוד ניתן לחדש בפרטים על סיפור חייו של אריק איינשטיין?? למדנו שהרבה מאד... השבלול שכל כך אהב להסתגר ו'להיות בבית', הצליח בזכות כשרונו בלבד, ללא יחצ"נים ושתדלנים, לפרוץ את גבולותיה של המוסיקה הישראלית לשנות אותה ולהגיע רחוק. באחת מההפוגות, סיפר לנו אחד מחבריו לשכונה, על שיחותיהם כילדים, אז הסביר לו אריק על עבודתו של אביו ב"תיאטרון האוהל". לאחר כמה עשרות שנים גילה אותו חבר ילדות לגמרי במקרה, כי אריק והוא נולדו באותה השנה, באותו החודש, באותו היום ובאותו המקום - בבית החולים "אסותא". כך שכבו להם שני התינוקות השכנים, האחד בריא וערני והשני ארוך וחולמני, זה לצד זה באותו החדר בבית החולים וכשבגרו והפכו לילדים, שיחקו יחד בשכונה. נוסיף ונספר שאותו התינוק השכן הוא לא אחר מאשר – חברנו אורי יערי.

ביום רביעי – אחר הצהריים, הוזמנו על ידי צוות המשפחתון והילדים, לבית הקפה שפתחו על הדשא שלידם – "קפה הדר". מבקר המסעדות המהולל שהגיע במיוחד מפריז במטוסו הפרטי לסקר את האירוע, מדווח בזו הלשון: "השילוב בין התפריט העשיר, הקהל המגוון, צחוק הילדים ובחירת השירים שהושמעו ברקע, יצרו קומפוזיציה מיוחדת של טעמים ורגשות שקשה לבטאה במילים כתובות..." ובקיצור - היה מושלם!
תודה לוורד, לשמואל, לצוות ולכל הילדים, על האירוח החם והמקצועי. כן נזכה לשנה הבאה...

בערב, התכנסנו בחדר האוכל ל"טיש" לזכרו של חברנו יהודה אל עמי ז"ל במלאת שלושים לפטירתו. בתכנית שהיתה תפורה בדיוק לפי מידותיו של יהודה ז"ל – השמיעו ילדיו דברי געגועים וזיכרון לצד שירה חסידית סביב שולחנות, כיבוד ומשקה יי"ש המחמם את הלבבות. יהי זכרו ברוך!

יורם קימלמן

אזכרה במלאת שלושים לפטירתה של סבינה קאופמן, ז"ל

ביום ראשון בעוד שבוע, כ"ז בסיון (3.7.16)

18:00 עלייה לקברה.

19:00 התכנסות במועדון לחבר ותפילת מנחה.

דברים לזכרה.

הרצאתו של **ד"ר דורון לוריא**, מוזיאון ת"א לאמנות:
"**זיופים באמנות**"

ציבור החברים מוזמן

על "יריד חסד" תשע"ו

באחר צהרים שרבי במיוחד התקיים במתחם בית הספר "יריד חסד" צבעוני ושמח שכלל: דוכני אוכל ומשקאות מכל טוב הארץ, פינות ליטוף, רכיבה, איפור, מתנפחים, בועות סבון תסרוקות, תכשיטנות, תצלומי מגנטים לרקע הנוף ויצירות אישיות. בסיומו של הערב הופיע הזמר אופיר חיים (מתכנית הריאליטי "הכוכב הבא").

הפקת היריד היתה באחריותם של חברי מועצת התלמידים בניצוחה של עדי סאסי. את הדוכנים תפעלו תלמידי החטיבה ביד רמה ובאהבה והשמחה היתה רבה!

כל הכנסות היריד הן קודש לבית ספר 'הדר' בשדרות - בית ספר לחינוך מיוחד שלומדים בו ילדים מקסימים.

יצוין שבמהלך השנה האחרונה התנדבו שם חלק מתלמידי החטיבה, חלק מהילדים אף השתתף באירועי היריד עצמו.

דיווחה: נעה ויס

משימה קהילתית – קיץ תשע"ו

שני מוטיבים חשובים ומרכזיים נמצאים בליבה של קהילה דתית – **נוער ותפילה**.

בני ובנות **הנוער**, מלבד היותם הילדים שלנו, הם גם העתיד הקהילתי שלנו. כקהילה ברור לנו שיש להשקיע בהם רבות, ואכן דברים רבים נפלאים וטובים נעשים במסגרת החינוך החברתי, בני עקיבא, חסד אמיתי ועוד.

כקהילה מאמינה מהווה **התפילה** מרכיב חשוב בחיי היומיום ובימי שבת ומועד. אי אפשר לתאר את חיינו הקהילתיים ללא בית הכנסת פעיל ותוסס עם שלוש תפילות ביום (לפחות) ועם שיעורי תורה בנושאים ובסגנונות שונים.

השילוב של שני המרכיבים הללו יוצר את **תפילת הנוער**. עם היציאה לחופשת הקיץ אנו מזמינים את בני ובנות הנוער להתפלל במניין שחרית ייחודי, בזמן שמתאים להם (ועדיין נחשב כבוקר...), בו יובילו בעצמם את התפילה וישמשו כשליחי ציבור וכקוראים בתורה. כפי שנכתב – כל גורם לכשעצמו הוא חשוב ודורש השקעה, ושילובם של השניים (נוער ותפילה) מחייב אותנו, כקהילה, להתאמץ שבעתיים.

אמנם, יש מספיק בני נוער שיחזיקו ויתפעלו את המניין, אבל חובתנו לדאוג ולבסס את מניין הנוער, ולהופכו בימי החופש למניין גדול ומשמעותי. מה אנחנו יכולים לעשות כדי להעצים את מניין הנוער?

הנוער – להגיע בזמן לתפילה. אם המבוגרים יראו שהתפילה מתחילה ב 8:20 במקום ב 8:00 – הם יפסיקו להגיע. הובלת התפילה היא באחריותכם, ראו בכך זכות גדולה.

ההורים – יכולים לשוחח ולעודד את ילדיהם ולסייע להם להתעורר ולהצטרף לתפילת שחרית. הצטרפותכם האישית לתפילה (גם אם לא בדרך קבע) יחד עם ילדיכם תהווה דוגמא ושיתוף.

הקהילה – שותפות והגעה של כל מי שיש בידו היכולת להיות חלק מתפילה זו. אמנם השעה 8:00 היא 'אמצע היום', אבל למשימה חשובה ראוי להקדיש ולפנות זמן גם אם הוא לא הכי מתאים. גם הגעה של יום או יומיים בשבוע היא בעלת ערך רב.

מלבד החשיבות הרוחנית וההלכתית של התפילה במניין, יש בה גם חשיבות חינוכית מיוחדת בימי החופש. הנטייה אצל רבים מבני הנוער היא 'להפוך סדרי בראשית' בימי החופש. כלומר, להיות ערים בלילה וממילא להעביר את הבוקר בשינה. חיים כאלו בזמן מתמשך עלולים ליצור נזקים הן במישור האישי והן הקהילתי. כבר למדונו חז"ל ש'הבטלה מביאה לידי שעמום' (כתובות פרק ה, משנה ה), ומשעמום בד"כ לא יוצאים דברים טובים. התחלת היום בבוקר הוא פתיח טוב לעשיה משמעותית וחיובית. בוקר שמתחיל בתפילה ובארוחת בוקר, ממשיך בפעילות או בלימוד, דרך עבודה או התנדבות, יוצר מסגרת ופתיחה חיוביים לימי החופש כולם.

כאמור, מלבד החשיבות שבתפילה לבני ובנות הנוער, יש במניין שחרית זה גם אינטרס קהילתי. ננסה, כל אחד לפי יכולתו, לתמוך ולהביא להצלחתו.

את הרב ישראל מאיר לאו, רבה הראשי של ת"א-יפו, שמעתי פעם מברך את המתפללים בחנוכת בית הכנסת – 'זה הגדול קטן יהיה'. ממש כך. אין כאן טעות. איחולו היה שבית הכנסת הגדול והחדש יהיה קטן מרוב עומס של מתפללים המעוניינים להיכנס ולהיקלט בשעריו. הלוואי שנזכה לקיומה של ברכה זו במניין שחרית של הנוער.

מוזמנים כולם בכל יום בשעה 8:00 לבית הכנסת בצריף, ואי"ה יהיו נא אמרינו לרצון לפני אדון כל.

הרב ארי סט

פרסי "יד ושם" לאפעלים חינוכיים תשע"ו

ביום רביעי שעבר, יצאה "משלחת" מחטיבת בית הספר דע"ת ל"יד ושם" בירושלים, לטקס חלוקת פרסים ותעודות הוקרה, שניתנו לבתי ספר העושים מפעלים משמעותיים ויוצאי דופן העוסקים בנושא השואה, במטרה לעודד את ציבור הלומדים והמלמדים לעסוק בחקר השואה.

המשלחת כללה את המורה תרצה אורן, המורה טלי שולץ, יהב הלפרין, יעל גולדנברג ואני. הגענו לטקס מאוד נרגשים. תחילה צפינו במספר סרטונים, שסיכמו בצורה נפלאה את העשייה המבורכת בבתי הספר השונים, תיכונים ויסודיים. לאחר מכן, הוזמנו אל הבמה נציגי בתי הספר, מנהלים ומובילי הפרויקטים, וקיבלו את הפרס / התעודה, על הפרויקט הייחודי שלהם. התרגשנו כולנו, כשתרצה, מובילת הפרויקט בחטיבה שלנו, עלתה לבמה, לקבל את תעודת ההוקרה שבית הספר זכה בה.

התעודה ניתנה לחטיבה, על העיסוק בנושא "שורשים" והקשר שלו אל השואה, ועל הטקס המכובד והמשמעותי שתלמידי החטיבה מעלים מידי שנה בי' בטבת. טקס שבמרכזו סיפור, הקשור בקשר משפחתי לתלמיד/ה מהחטיבה.

זכורים לי מספר בתי ספר שזכו בפרסים על מפעלים יוצאי דופן. לדוגמה, קבוצת בנות מאולפנת "אוריה" שבאלון שבות, העלו הצגת גמר של מגמת התאטרון בבית ספרן, הצגה שעסקה בילדי הקינדרטרנספורט. צפינו גם בקטע מן ההצגה. היה מיוחד ומרשים.

בי"ס נוסף, מחיפה, שהפרויקט שלו היה, תרגום לעברית של ספר שנקרא "הגעתי לבדי", שנכתב באנגלית, אסופה של סיפורי ניצולים שהגיעו לבדם ליעדים שונים בעולם לאחר המלחמה. הם גם בנו אתר שנקרא בשם זה, והכל בהדרכת המורות שלהם לאנגלית.

ודוגמה אחרונה וחשובה שזכורה לי, ילדי ביה"ס ממג'אר בגליל, שבחרו לעסוק בנושא השואה, דווקא בתקופה שמכחישי שואה מרימים ראש בעולם, והם עסקו ביומנה של אנה פראנק.

והיו עוד הרבה פרויקטים מעניינים...

הטקס היה מרגש מאוד, והתרשמתי מהרצינות והנכונות להנחיל את הזיכרון לתלמידים.

לאחר הטקס, זיכו אותנו המורות, בחוויה ססגונית בשוק "מחניודה". קצת הסתובבנו וקינחנו בארוחה טעימה. היה נפלא!

בהזדמנות זו חשוב לי להגיד תודה רבה לכל הצוות החינוכי הנפלא שלנו.

אני מאחלת לכם בשם כל התלמידים, שתזכו לעוד הרבה שנים של עשייה ברוכה.

תומר שלף

לחיי"ה ולחיים יקותיאל מלך טוב לבת המצווה של הנכדה

אלה – בתם של מתיה ומרב יקותיאל

שתזכו לשמחה ונחת!

משלחת של וועדת דת

כפי שדיווח עורך העלון בשבוע שעבר, בליל שבועות היה לימוד פורה הן למבוגרים והן לצעירים. אנו רוצים להודות למעבירי השיעורים, הקבועים והמתארחים, על ההשקעה בהכנת השיעורים ובהעברתם.

התרגשנו ושמחנו מאוד לראות את ההשתתפות והלמידה התוססת של הילדים והנוער, בהובלת אפרת והמדריכים וכן בסיוע הורים שנשארו באזור עם ילדיהם. לצד תופעה מבורכת זו היו ילדים שנשארו לשחק מחוץ לבית הכנסת במהלך כל הלילה ללא השגחה כאשר לעיתים אף הפריעו ללומדים.

בהקשר דומה, נתייחס כאן בקצרה למקומם של הילדים בבית הכנסת, נושא חשוב ורגיש בקהילתנו המגוונת ב״ה. מחד, אנו רוצים לחנך את ילדינו לאהוב את התפילה ולהיות חלק ממנה, אולם במהלך השבועות האחרונים פנו אלי חברים רבים בתלונות על הרעש הרב שמקימים ילדים בבית הכנסת. הילדים בבית הכנסת הם באחריות הוריהם ועל ההורים לדאוג לכך שילדיהם לא יפריעו. בנוסף אנו פתוחים לרעיונות והצעות כיצד להעצים את השתתפותם של הילדים בתפילה.

בית מדרש: תודות לאליהוא על התקנת המחשב בבית המדרש, התוכנה שמותקנת על המחשב תקל על הלומדים למצוא ספרים.

מקווה- אנו בדיונים מול המועצה הדתית ומול גורמים נוספים לגבי שיפוץ המקווה או בנייה של מקווה חדש.

וועדת דת מחפשת חברים נוספים למלא את שורות הוועדה.

יניב עקיבא

ישיבה לקראת שנת השבעים

במוצאי השבת שעברה התכנסנו במועדון לחבר לשמוע ולהשמיע רעיונות לקראת שנת השבעים של סעד שתחל בע״ה בעוד חודש.

שמחנו על ההשתתפות הערה של למעלה מ-50 חברים, מן הצעירים ביותר שבינינו ועד לוותיקת החברות של סעד (חידה לחג השבעים: מי היא זו ואיזו היא?...), נציגי כל הגילאים, המינים והמגזרים בסעד.

בערב נשמעו רעיונות ומשאלות רבים- החל מאירועים חד-פעמיים מרשימים, דרך פעילויות קהילתיות במשך כל השנה שיסייעו לנו להכיר טוב יותר זה את זה, לימוד משותף של טקסטים מתאימים, יוזמות לשיפור פני ״המחנה״ ואף פעילויות לאיכות הסביבה מסביב לסעד, דרכים שונות לשימור הסיפור של וותיקי סעד, שיתוף הבנים שמחוץ לקיבוץ ועוד ועוד. מעל הכל, חזרה ונשמעה הבקשה לשתף מעגל רחב ככל האפשר של חברים וצעירים בפעילויות ובהכנתן.

כל הדברים נרשמו, וכעת על צוות ה- 70 להתכנס ולחשוב כיצד ממשיכים מכאן.

בתודה לכל המשתתפים, ובציפייה לשיתוף הפעולה הרחב של כולם.

חאי, אתי וחגית

הימים, ערב מלחמת העולם השנייה. חסיד גור צעיר מן העיר וורשה התגייס לצבא הפולני. כאשר ב-1939 כבשו הנאצים את פולין, החליטו לקחת את החיילים בשבי. החסיד, שמו שלוימה, הבין שכיהודי אין לו מה לחפש אצל הנאצים - עליו לברוח. יחד עם 2 חברים הצליח להערים על השומרים וברחו לכיוון העיר קובנו מאחר וליטא היתה עדיין מדינה חופשית. החברים עבדו בעבודות מזדמנות תוך מחשבה שעליהם להשיג ויזות בדחיפות כדי לצאת מאירופה.

כעבור זמן קצר הרוסים – בני הברית של הגרמנים - כבר שלטו גם בליטא, ודרשו ממי שרצה לצאת מן המדינה להמציא ויזת כניסה לארץ יעד, יחד עם ויזת מעבר לארץ שדרכה יגיעו לאותו היעד. באותם ימים זה היה כמעט בלתי אפשרי...

בקובנו היתה אוכלוסייה גדולה של יהודים מתנועת הפועל המזרחי, ציונים שהתארגנו ל"קיבוצים", במטרה להתכונן לחיים בפלסטינה. בין הציונים האלה היה אחד, מוישה גרינברג. יחד עם ארוסתו נעמי, רקם מוישה חלומות ותכנן תכניות לעתיד. בינתיים, הורה הרב חיים עוזר גרודז'ינסקי לכל תלמידי הישיבות לצאת מפולין ולהגיע לליטא, לעיר ווילנה. לכולם היתה מטרה אחת: למצוא דרך לצאת מאירופה – לא חשוב לאן.

תלמיד ישיבת טעלז ממוצא הולנדי בשם נחום צבי גוטווירט נזכר שלהולנדים היתה קולוניה קטנה בשם קורסאו, אי-שם בים הקריבי. נחום חשב שאולי יוכלו להשיג ויזת כניסה לקורסאו, וכתב לשגרירות ההולנדית בריגה. התשובה: אין צורך בוויזה ע"מ להכנס לקורסאו, אך הכניסה מותנית באישור מפורש של המושל. נחום תאר לעצמו שהמושל לא יתיר כניסה של פליטים יהודים, לכן כתב שוב לשגריר ושאל האם יהיה מוכן לחתום בדרכונו "לא נדרשת ויזת כניסה לקורסאו" מבלי להזכיר את השאר. השגריר כתב שישמח לעזור, ואף הציע לחסוך ממנו את הצורך להגיע עד ריגה. הוא הורה לקונסול ההולנדי בקובנו – יאן זוואַרטנדיק – להחתים את הדרכון של נחום במלים אלה.

כאשר ראה נחום ש"זה עובד", הוא הסביר לקונסול שלמעשה, הוא לא לבד... יש לו חברים, ועוד בני הישיבות, ו...יאן זוואַרטנדיק לא נרתע מן המשימה ובמשך החדשים יוני-יולי 1940, חתם לכל מי שפנה אליו, תחילה עשרות ואז גם מאות יהודים, בהצהרה "לא נדרשת ויזת כניסה לקורסאו". **אלא מה?... הדרך היחידה להפליג לקורסאו היתה מנמל ביפן**.

זרח וורהפטיג (לימים ד"ר וורהפטיג , מרצה למשפטים, חבר כנסת ושר הדתות) היה פעיל ציוני מפולין שהגיע אף הוא לליטא. הוא יזם את הפניה לקונסול היפני שכיהן בקובנו - **צ'יונה סוגיהרה**. וורהפטיג שטח בפני מר סוגיהרה את המצב. סוגיהרה שלח מברק לממונים עליו וקיבל סירוב מוחלט. הוא פנה שוב ושוב, ללא הועיל. לבסוף לקח על עצמו הקונסול היפני את האחריות להחתים את דרכוניהם של הפונים בויזת מעבר, למרות שידע כי הדבר עלול לעלות לו במשרתו. ביולי – אוגוסט 1940 עבד סוגיהרה במשך רוב שעות היום והלילה כדי להנפיק ויזות לכל דורש. המוני יהודים נואשים גדשו את הרחוב כדי לקבל את החתימה המיוחלת. גם כאשר סגרו הסובייטים את כל הקונסוליות הזרות, המשיכו סוגיהרה ואשתו להנפיק ויזות מחדרם במלון מקומי. כאשר גורשו מקובנו, המשיכו להחתים דרכונים מקרון הרכבת וכאשר זו החלה בנסיעה, זרקו דרך החלון נייר רשמי של הקונסוליה ואת החותמות, כדי לאפשר שימוש בהם בהמשך. מעל 3000 ויזות מעבר הונפקו על-ידי צ'יונה סוגיהרה. תלמידי ורבני ישיבת מיר היו בין מקבלי הוויזות. מאחר וחלק מן הפונים היו בעלי משפחות, מספר האנשים שיצאו מליטא בעזרת הוויזות ליפן נאמד בכ-6000. **מעשיהם הטובים של נציגי הולנד ויפן איפשרו לאותם היהודים לצאת... להרפתקת חייהם.**

רשמית, החזיקו כעת בוויזות הדרושות. פיזית, היו צריכים להגיע מקובנו למוסקבה (מרחק של 992 ק״מ), במוסקבה לקנות כרטיס לרכבת הטרנס-סיבירית לנמל וולדיווסטוק (3000 ק״מ), ובנמל וולדיווסטוק לעלות איכשהו על אניה ליפן! אך בזכות התקווה שניתנה להם על-ידי מעניקי הוויזות, הרגישו היהודים כי אין דבר שיעמוד בפניהם.

נעמי הצליחה להשיג סרטיפיקט למעבר לפלסטינה דרך היבשה, ומכרה תכשיטים ופריטים אחרים יקרי-ערך כדי לממן למושה כרטיס לרכבת. שלוימה נתן לכרטיסן את מעיל הצמר הטוב שלו תמורת הנסיעה. וכך יצאו לדרך, ובמשך ימים רבים קפאו ורעבו לסירוגין, עד להגעתם לעיר הנמל וולדיווסטוק. שם למזלם, המתינו אנשי הג׳וינט האמריקני, שלקחו פיקוד על מבצע ההעברה ליפן. בקבוצות של 50 איש כל פעם, עלו על אניות לכיוון קובה (KOBE), שם היתה קהילה יהודית. כאשר הגיעה האניה הראשונה, סירבו היפנים להוריד את הפליטים, אך שוב בלחץ של הפעילים האמריקנים, הסכימו לבסוף וקיבלו כמה אלפי פליטים יהודים אל ארצם למשך מספר חדשים.

אנשי הג׳וינט עזרו במימון השהייה, והמקומיים בעיר קובה עשו כל מאמץ להסביר פנים לאורחים החדשים. עד ש...יום אחד הודיעו היפנים שעל כל האזרחים הזרים לצאת מיידית מיפן. רק מאוחר יותר התברר שהיפנים קבעו תאריך להפצצת פרל הרבור (בדצמבר 1941) ולא רצו שאזרחים זרים יסתבכו במלחמה לא-להם.

היו מספר אפשרויות ליציאה מיפן. מושה הציוני וחבריו עלו על אנייה לדרום אפריקה, משם הפליגו לפלסטינה, והתיישבו בעיר הצעירה נתניה. השיכון, שלימים נקרא ״מזרחי״, היה מורכב ברובו באותם ״יפונצ׳יקים״ אשר חלקו עבר כל כך מיוחד. מושה נישא לבח״ל נעמי ופתח חנות לצעצועים וכלי כתיבה בשם ״דורון״, ונולדו לזוג שתי בנות ובן.

שלוימה ועוד כ-1000 איש נשלחו לשנחאי שבסין, אז עיר עצמאית בשליטת יפן, שבה אזרחים זרים יכלו לעבוד בצורה חוקית. שם חיו במשך כ-6 שנים, בתוך הגטו היהודי שאליו התקבצו במשך השנים מעל 20,000 יהודים. כולם מצאו פרנסה וקיימו חיי קהילה תוססים. ב-1947 שבו אנשי הג׳וינט וסייעו ליהודים להגר מסין לארצות שונות. שלוימה הפליג לארצות הברית, בתקווה לראות שוב את אחיו בקנדה, היחיד מכל בני משפחתו ששרד. חברים שידכו בינו לבין אסתר הצעירה שניצלה מן המחנות, והם הקימו משפחה בת 5 ילדים.

כעבור שנים...

למרות שפוטר ממשרד החוץ בגלל שפעל בניגוד להוראות, לא הצטער סוגיהרה על מעשיו. הוא לא סיפר על כך לאיש מלבד בני משפחתו, ולא ידע האם מישהו מבין מקבלי הוויזות שרד את המלחמה. בליבו האמין שאם אפילו אחד הצליח לברוח בעזרת הוויזה, די לו.

רק בשנת 1968, הגיע מישראל לטוקיו יהושע נשרי אשר מונה כנספח כלכלי ביפן. נשרי חיפש את סוגיהרה והציג את עצמו כאחד מ״ניצולי סוגיהרה״. סוגיהרה ההמום שאל: ״מה – מישהו ניצל בזכות הוויזה שלי״? וכך שמע סוגיהרה לראשונה, שלא אחד אלא אלפי יהודים ניצלו בזכות מעשיו.

מדינת ישראל ויד ושם הכירו בקונסול ההולנדי זוואר־טנדיק ובקונסול היפני סוגיהרה כחסידי אומות העולם. בין משפחת סוגיהרה לבין מדינת ישראל נקשר קשר מיוחד, ואחד מבניו של סוגיהרה אף הוזמן ללמוד באוניברסיטה בארץ. אותו הבן, נובוקי סוגיהרה, עבד בישראל בתור יהלומן עד שעבר לבלגיה, שם חי עד היום. כשריד האחרון של משפחתו, ממשיך נובוקי להנציח את סיפור ההצלה. ״אבי לא רצה כבוד, ולא רצה שינציחו אותו אישית״, הוא אומר. ״הוא רצה שהסיפור יסופר, שיפנים עזרו ליהודים, שיהודים אמיצים ניצלו ושרדו. העיקר הוא רצה שידעו כולם, שמעשה אחד של אדם אחד יכול להשפיע על רבים.״

וכך לפני כמה ימים מצאנו את עצמנו, חברתי הטובה אילנה גינזברג, בת מוישה גרינברג הציוני מקובנו, ואנכי, בת שלוימה החסיד מוורשה, יושבות בעיניים דומעות עם הבן של סוגיהרה, האיש שסייע לאבותינו להימלט מן התופת.

נסענו יחד לנתניה להשתתף בטקס רב-רושם במעמד ראשת העיר, שגרירים, ובעיקר - ניצולים ובני משפחותיהם, ארבעה דורות, לקריאת שם רחוב ראשי על שם ציונה סוגיהרה.

סיפור של אומץ וגבורה, חסד והצלה. וגם סיפור של עולם קטן. מוישה ושלוימה נסעו יחד מקובנו ושהו יחד ביפן. מסעותיהם לקחו אותם מסביב לעולם. מי מהם היה מנחש שביום מן הימים, בנותיהם יהיו שכנות בקבוץ בנגב?

שרה פולק

דברי תודה שכתבה והקריאה רחל ברנלי, במהלך הסיור מתל אביב

"החיים ילדתי זה סיפור רציני, לפעמים אני מת מפחד
מהצל של עצמי, מכל מה שסביבי
יש לפעמים רגעים, שנדמה
הנה האור בקצה, ופתאום זה חושך."
(מילים: יעקב גלעד. לחן: יהודה פוליקר. זמר: אריק איינשטיין)

ושוב מסתיים לו סיור חווייתי, ברחובה של העיר הלבנה,
שנדמה שתמיד היא תוססת, וכמו תמיד את כולם מזמינה,
על חייו ומותו של זמר נוגה, על שיריו שליחם לא נס
על גדול המבצעים שעוד בחייו, לפנתיאון הזמרים הוא נכנס.
ישראלי שורשי בנשמתו, בהווייתו, בביצוע שירים הצטיין
לקונצנזוס נכנס ללא עוררין, זהו אריק איישטיין.

תודה לוועדת תרבות ולחמי, שהוציאה אותנו בליל קיץ, ממש לא קריר
לסיור נוסף, שהצלחתו מובטחת, עם מיודענו, קורסיה צפריר.
ועוד בטרם נעלה לאוטובוס, ונדרים הביתה לסעד,
נודה לצפריר, וכבר נצפה, לסיור הבא, שלכולנו בשמחה הוא יעד.

"ימים של מור ולבונה, רודפים לילות של משי
ועיר פותחת חלונה, ללכוד חלום ברשת.
הו יפתי הביטי נא, קפה על טס נחושת,
על מרפסתנו הקטנה, כל ערוגות הבושם.
וכמה טוב, כמה טוב, שיש לנו אותנו
ומתנגן לו מתנגן, שיר השירים שלנו".
(מילים: יענקל'ה רוטבליט. לחן: מיכה שיטרית. זמר: אריק איינשטיין)

השכנים שאינם...

ביום רביעי ציינו שלושים להסתלקותו של חברנו יהודה אל עמי. עבורי, יהודה הוא קודם כל אביהם של שאול ושימקו, חבריי לחברת הילדים והוא גם היוזם והמטפח של גן הקקטוסים. הגן, ששנים גרו הורי בסמיכות אליו, היה הנוף המדהים שנשקף מחלון ביתנו ו"הרקע" לגדילתי כאן בסעד. הזכרון החרוט בליבי יותר מיהודה יותר מכל, הוא שמחת תורה. יהודה החסיד, וכל בניו איתו, יד אחת על האוזן ויד שנייה אוחזת בשכנו, העיניים בשמיים והלב מתרונן משירה וניגון של אהבת תורה.

וביום ראשון, בעוד עשרה ימים נציין שלושים להסתלקותה של סבינה קאופמן. סבינה היתה עבורי אישה קטנה עם לב גדול, דמות ציורית וייחודית. התמונה שנותרה לנגד עיני כמסמלת יותר מכל את סבינה היא חבורת ילדים על השביל, סבינה מגיעה ובקישורי משחק ובאהבה גדולה יוצרת איתם קשר בן רגע ומעלה חיוך על פניהם ב"קונצים" הייחודיים רק לה.

שני שכנים, וחבל על דאבדין.

בשולי הפרידה מחברים בקהילה

כאשר נפטרים חבר/ה בקהילה נכנסים מספר אנשים לפעולה. אנשי חברה קדישא, צוות פרט והרב. קצב הטיפול בדברים מוכתב על ידי המשפחה האבלה ותמיד ישנו מאמץ שהכל ייעשה בהתאם לרצונה. בין היתר, המשפחה מאשרת לנו מתי לפרסם בציבור ובאמצעי התקשורת הקהילתיים, את דבר פטירתו של יקירם. לאחרונה , נתקלנו מספר פעמים בפרסום מוקדם, שהתחיל להתרוצץ בוואטס - אפים ובפייסבוק עוד בטרם קיבלנו את האישור לפרסום מהמשפחה. חשוב מאד שנהיה כולנו מודעים לכך ובאחריות קהילתית וחברית, נמתין עם פרסום במקום זה או אחר, עד לקבלת ההודעה הרישמית .

חג מתן תורה

רק לפני שבועיים חגגנו את חג השבועות. חוויית הלימוד אשר התחילה בשבת אחר הצהריים בשיעורו של הרב, והסתיימה לקראת צאת החג בשיעורה של מרים סמואל, כשבתווך ליל הלימוד העשיר והמגוון, עדיין מלווה אותי. במיוחד בלטה המחשבה המקדימה ושיתוף הפעולה בין ועדת דת לועדת חינוך, אשר יחד עם הרב ארי, פעלו לשיפור ושידרוג שילובם של ילדינו בשכבות הגיל השונות בליל הלימוד. יישר כח לכל העוסקים במלאכה ובמיוחד לרב ארי, לחברי ועדת דת ולעומד בראשה יניב עקיבא ולאפרת שלומי.

משפחתון הדר או הדרו של המשפחתון

החגיגה השנתית, כבר שנה שלישית ב"קפה הדר" שהפכה למסורת יפה, נותנת הזדמנות לדווח על התפתחויות הקשורות למשפחתון, אחד ממפעלי החברה שלנו. בשנת הלימודים המסתיימת לה בימים אלו, שהו במשפחתון 11 חניכים מקסימים. הבוגר שבהם, יהודה יעיש סיים כיתה י"ב ופורח מן הקן החם והאוהב, אחרי 7 שנים, למכינה הקדם צבאית בירוחם. ברכת הצלחה גדולה לך יהודה!

כידוע לכולם את העשייה החינוכית המדהימה הזו מובילים ורד ושמואל כבר שלוש שנים, שיחד עם בנות השירות וצוות מקצועי נוסף עושים, בעיניי, עבודת קודש. במהלך השנה האחרונה , השקעתי שעות רבות בליווי של ורד ושמואל בתהליךשמטרתו המרכזית היתה הסדרת העבודה והתנאים מול "המפעל למען ילדי ישראל" שהוא ה"אבא" של המשפחתון. יחד איתי, התגייס בהתנדבות גם חיים לנדסמן לסייע, תודה לך חיים. במהלך התהליך הזה, נחשפנו לכך שיש גם "סבא" והוא המינהל לחינוך התיישבותי. בזכות קשרים טובים שנבנו בעמל, כולל ביקור של הנהלת המנהל והעומד בראשה, בני פישר, כאן בסעד ונסיעות שלנו לישיבות במינהל, נדמה לי שניתן

לומר בזהירות, שאנחנו בתחילתו של עידן חדש. השינוי המרכזי הוא קבלת תקן למדריך בוגר ומנהל אדמיניסטרטיבי בחצי משרה למשפחתון. לשמחתי, מהר מאד גוייס גדי סמואל למילוי התקן הזה וכבר מרגישים בשינוי המבורך. ככל הנראה, אך לא נקדים את המאוחר, גם בתחום הבינוי של המשפחתון, נזכה ל"מתיחת פנים" משמעותית, ואם אכן ההבטחות יקרמו עור וגידים, נידרש להיערכות קהילתית/טכנית מורכבת בזמן השיפוצים. נאחל לצוות המסור, וותיקים כחדשים, שימשיכו לעשות חיל למען ילדי ישראל.

שנת ה- 70

יחד עם עוד 40 חברים נוספים, השתתפתי במפגש העלאת הרעיונות במוצאי השבת שעברה לקראת תחילתה של שנת ה-70. באוירה טובה עלו שפע של רעיונות שכמובן, רק חלקם יוכלו לבוא לידי מימוש. האתגר הגדול של הצוות המוביל ושל כולנו, הוא להצליח לערב כמה שיותר אנשים בעשייה המגוונת במהלך השנה. רעיון כזה או רעיון אחר, פחות משמעותי בעיני, מאשר מעורבות ציבורית גדולה ותהליך קהילתי משמעותי. הצוות המוביל מודע לאתגר ומאמין בכוחות הרבים שיש בתוכנו למימוש ויצירת שנה קהילתית משמעותית וחגיגית. עלו והצליחו.

תוכנית השקעות בקיבוץ ובאגודה הקהילתית

במרתון של ישיבות הנהלת קהילה, הנהלת אגודה ומועצה, אושרה תכנית ההשקעות לשנת 2016. בתכנית הקיבוץ ישנו תקציב משמעותי בזכות הברכה שהיתה ב-2015, ותפילתי שנשכיל למצות אותו ולהוציאו לפועל.

בניגוד לכך, באגודה, המשאבים להשקעות מאד מצומצמים אל מול הצרכים והנהלת האגודה , החליטה לקיים דיון נוסף בהמשך השנה, על הדרכים להגדלת משאב זה.

ניצני מימוש התכנית כבר נראו בקהילתנו ועגלות ההגשה החדשות, מאירות את פנינו ואת האוכל המוגש בהן, ומפעילות את מיצי הקיבה, עוד בטרם הגיע האוכל לפינו.

נוהל קלנועיות רזרביות

ב"ה, ישנן בקהילתנו המתבגרת הרבה מאד קלנועיות. כחלק מהשירות לחברים, אנחנו מחזיקים במוסך מספר קלנועיות רזרביות שאמורות לשרת שני מצבים: תקלה בקלנועית ומגבלה בריאותית זמנית. משאב הקלנועיות יקר מאד ולכן כבר בעבר, הוחלט על נוהל השימוש בקלנועיות רזרביות, שמאפשר התנהלות יעילה לרווחת כל הנדרשים לשירות זה. אני מזכיר את הכללים כדי למנוע אי נעימות מחברים שמקבלים חיוב על השימוש בקלנועית רזרבית ובמקביל, אנחנו נערכים לנוהל השאלה מסודר וחתימה על טופס השאלה במוסך, שיסדיר את ההתנהלות בפועל.

חבר שיקבל קלנועית מהקיבוץ, עקב תקלה בקלנועית הפרטית שלו או עקב אירוע בריאותי זמני, לתקופה העולה על שבועיים, ישלם החל מהשבוע השלישי סכום יומי קבוע (10 ₪ ליום במקרה של תקלה ו- 5 ₪ ליום באירוע בריאותי) לאורך התקופה. סכום מצטבר זה נועד לכסות חלק מהוצאות הביטוחים, והתיקונים . הקלנועית הנ"ל תמשיך להיות בבעלות הקיבוץ, ועם תום השימוש שנעשה בה על ידי החבר, תחזור למאגר הקלנועיות של הקיבוץ במוסך .

בשולי הדברים, נתבקשתי להדגיש על ידי צוות המוסך, שיש להטעין את הקלנועיות בכל לילה, כדי למנוע את שחיקת המצברים.

לוח קהילה

זהו משאב פשוט ונוח המסייע לנו לתאם בין פעילויות שונות בקהילה ולמנוע התנגשויות. כפי שכבר כתבתי בעבר, חשוב לנו, לטובת כולנו, שכל אירוע גדול - שמחה או להבדיל אזכרה ייכנס ללוח הקהילה המנוהל על ידי שחר במשרדה. ללא שיתוף פעולה מהציבור, לא נוכל להימנע מתקלות, ולהיפך, בתאום מוקדם וטוב ניתן להתגמש ולשנות דברים. רק לאחרונה, הזזנו מבעוד מועד את טיול החברים, כאשר ראינו בלוח הקהילה שמתנגש עם אזכרת השלושים לחבר.

לידיעה

בשבוע הקרוב, תיעדר שחר ממשרד מנהל הקהילה, עקב חופשה משפחתית.

במהלך הקיץ, שעות עבודתה של שחר 09:00 – 15:00 בימים: א', ג', ד' וה'.

ברכות לכל תלמידינו שיצאו ויצאו לחופש הגדול

קיץ טוב וחופשה מועילה ובטוחה לכולנו

שבת שלום

נחום

חוג התעמלות במים לנשים

חוג התעמלות במים יוצא לדרך בתחילת יולי, **בימים ראשון וחמישי בשעה 8:45-9:30 בבריכה.**

מיועד לכל מי שחפצה בתנועה בסביבה בטוחה ונעימה וממוקד לבנות הגיל השלישי.

מוזמנות בשמחה!

לפרטים והרשמה:

הדר סופרי 052-3941700

לבת חן ולאמיתי חביביאן ולכל המשפחה

מזל טוב להולדת הבן

שתכו לאושר ונחת – קהילת סאד

לרני ולרוני ויעל, ליוסה ג'יסון ולכל המשפחה

מזל טוב להולדת הנכד-נין, בן לנחמה ולאביר-יוסף ויעל

שתגכו להרבה שמחה ונחת!